

การจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Compliance of a Private Nursery with National Childcare Standards: A Case of Un I Rak Nursery, Hat Yai District, Songkhla Province

ลัลลลิต อริยพยัคฆ์^{1*}, อุทัย ปริณญาสุทินันท์²

Lunlalit Ariyapayuk^{1*}, Utai Parinyasutinun²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือ โดยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 38 คน ได้แก่ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ครูพี่เลี้ยง และเจ้าหน้าที่อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ จำนวน 6 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา จำนวน 2 คน ร่วมกับการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ มีการขออนุญาตประกอบกิจการอย่างถูกต้องและเน้นการดูแลเอาใจใส่ด้วยความรักและความอบอุ่น ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้วอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติอยู่ในระดับดี ทั้งด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่จึงควรเปิดโอกาสให้ครูพี่เลี้ยง ครูพี่เลี้ยงเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น อันจักเป็นการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน, มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

Abstract

The objective of this quantitative study was to investigate the compliance of a private nursery with the National Childcare Standards: a case of Un I Rak Nursery in Hat Yai District of Songkhla Province. In-depth interviews was used as an instrument to collect data from 38 informants consisting of the nursery licensee, childcare caregivers and staff members of the nursery totaling

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author: e-mail: cara_mel33@hotmail.com Tel.081-0992696

6 participants, 30 parents, and 2 officials from Songkhla Provincial Office of Social Development and Human Security. Data were also collected from related documents and research reports before being analyzed and then a report was written using analytical description.

The study found that Un I Rak Nursery is legally licensed and places emphasis on operating with love, warmth, and care. Overall, Un I Rak Nursery is operated according to the National Childcare Standards at a good level in terms of child care center management, learning management for child development, and child quality. However, in terms of participation of related people is still at a low level. Therefore, Un I Rak Nursery should open opportunities for caregivers, parents and the community to have more participation in its operation which would upgrade and further improve its management quality.

Keywords : Private nursery, National Childcare Standards

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาให้การดูแลเลี้ยงดูบุตรหลาน กระนั้นก็ตาม การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การอบรมนิสัย การฝึกฝนระเบียบวินัย และให้การศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมตามพัฒนาการศักยภาพของเด็ก จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับปฐมวัย อันได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานสงเคราะห์เด็ก และโรงเรียนอนุบาล เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ซึ่งเด็กต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ทั้งการปรับตัวให้เข้ากับครูพี่เลี้ยงเด็กและซึมซับบทบาทของบุคคลที่อยู่รอบตัว (อัญมณี ไซติสุวรรณ, 2550: 2) ดังนั้น สถานรับเลี้ยงเด็กจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่นิยมในปัจจุบัน และเป็นบ้านหลังที่สองของเด็กปฐมวัย บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อเด็กในการทำหน้าที่ดูแลและอบรมเลี้ยงดูเด็กก็คือ ผู้ดูแลเด็กที่อยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่อย่างใกล้ชิด รองจากพ่อแม่ผู้ปกครอง และจะมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการพัฒนาการเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมี

คุณภาพ (แพรว สมบัติใหม่, 2553: 1)

อย่างไรก็ตาม พ่อแม่แต่ละคนย่อมมีความคาดหวังเกี่ยวกับองค์กรที่เลี้ยงดูเด็กแทนครอบครัวแตกต่างกันออกไป บางคนมุ่งหวังว่าให้บุตรหลานจะได้รับการดูแลให้อบอุ่นปลอดภัยและเป็นสุข บางคนคาดหวังว่าลูกจะอ่านออกเขียนได้ ขณะที่อีกหลายคนไม่ได้คาดหวังจากองค์กรเหล่านี้มากนัก เพียงต้องการให้มีคนเลี้ยงดูลูกทดแทน เมื่อตนต้องประกอบอาชีพการทำงานเท่านั้น (มนัสนันท์ อินทร์ดีเสียบ, 2557: 3) ซึ่งสถานรับเลี้ยงเอกชนมักเป็นการดำเนินงานโดยเอกชนในรูปแบบธุรกิจที่มีการเก็บค่าบริการรายเดือน ซึ่งค่าบริการรับเลี้ยงเด็กจะแตกต่างกันตามสภาพสถานที่ การจัดบริการ บุคลากร อนามัยและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีลักษณะทางกายภาพแบบมีลานกลางแจ้ง มักมีปริมาณอุปสงค์มากกว่าสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีลักษณะทางกายภาพแบบภายในตัวอาคารแบบไม่มีลานกลางแจ้ง (อ้อยทิพย์ สุทธิสาร, 2553: 53) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หนึ่งในการส่งเสริมดูแล ควบคุมการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก พ.ศ. 2549 โดยกระทรวงการพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์จะออกไปอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนมีอายุการดำเนินงานหนึ่งปี ซึ่งต้องต่ออายุทุกปี โดยเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุปีละ 200 บาท ณ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กองส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว ตั้งอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ซึ่งสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดถือเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้บริการงานด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมในพื้นที่ รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการรับจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในพื้นที่ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีนโยบายในการนำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กมาใช้ในการควบคุมมาตรฐานในการให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน หนึ่ง จังหวัดสงขลามีสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 30 แห่ง มีพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 152 คน และมีเด็กเข้ารับบริการ จำนวน 1,189 คน โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมพัฒนา ซึ่งมีเด็กในความดูแลมากที่สุด จำนวน 145 คน รองลงมา คือ พลวิทยานีร์สเซอร์ และอุ้นไอรัก เนอสเซอร์ สาขา 3 ซึ่งมีเด็กในความดูแล จำนวน 113 คน และ 100 คน ตามลำดับ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา, 2559)

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาอุ้นไอรัก เนอสเซอร์ อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าวได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และมีจำนวนสาขามากที่สุดถึง

สามสาขา ทั้งนี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อันจักส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอุ้นไอรักเนอสเซอร์และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนอื่น ๆ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาอุ้นไอรักเนอสเซอร์ อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูล จำนวน 38 คน ได้แก่ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ครูพี่เลี้ยง และเจ้าหน้าที่อุ้นไอรักเนอสเซอร์ จำนวน 6 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา จำนวน 2 คน และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

การวิจัยการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาอุ้นไอรักเนอสเซอร์ อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจะนำเสนอปมหลังของอุ้นไอรักเนอสเซอร์อุ้นไอรักเนอสเซอร์กับการบริหารจัดการตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และการวิเคราะห์ SWOT การบริหารจัดการของอุ้นไอรักเนอสเซอร์

เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาอู่รักเนอสเซอรี่ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อันจักส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอู่รักเนอสเซอรี่และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนอื่น ๆ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาต่อไป รายละเอียดมีดังนี้

ปูมหลังอู่รักเนอสเซอรี่

อู่รักเนอสเซอรี่ เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2554 โดยมีนางนาไพลิน กาละวันต์ เป็นผู้อำนวยการ และนางรัชกร จันทร์วงศ์ เป็นรองผู้อำนวยการหรือผู้รับใบอนุญาต ตั้งอยู่เลขที่ 152 หมู่ที่ 2 ถนนเพชรเกษม ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก เลขที่ 5/2554 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2554 โดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินการกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก ประเภทไป-กลับ อายุระหว่าง 6 เดือน ถึง 4 ปี จำนวนไม่เกิน 80 คน ทั้งนี้ อู่รักเนอสเซอรี่ มีจำนวน 4 สาขา ได้แก่ สาขาที่ 2 ตั้งอยู่เลขที่ 94-96 ถนนโชติวิถีทะเลกุล 1 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ มีเด็กจำนวน 80 คน สาขาที่ 3 ตั้งอยู่เลขที่ 34/1 ถนนพลพิชัย ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ มีเด็กจำนวน 100 คน และสาขาที่ 4 ตั้งอยู่เลขที่ 234/1 ถนนกาญจนวนิช ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ มีเด็กจำนวน 100 คน ปัจจุบันเหลือ 3 สาขา ได้แก่ สาขา 1, 2 และ 3

สรุปได้ว่า อู่รักเนอสเซอรี่ เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่มีการขออนุญาตอย่างถูกต้องรับเลี้ยงเด็ก ประเภทไป-กลับ อายุระหว่าง 6 เดือน-4 ปี ซึ่งการดำเนินงานมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรักและความอบอุ่น พร้อมกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน

อู่รักเนอสเซอรี่กับการบริหารจัดการตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติมีมาตรฐานสามด้าน อันประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ

ศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก โดยมีช่วงของเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ 5 ระดับ อันได้แก่ ระดับดีมาก (ตั้งแต่ร้อยละ 90 หรือ 90 คะแนนขึ้นไป) ระดับดี (ร้อยละ 75-89 หรือ ระหว่าง 75-89 คะแนน) ระดับพอใช้ (ร้อยละ 60-74 หรือ ระหว่าง 60-74 คะแนน) ระดับควรพัฒนา (ร้อยละ 50-59 หรือ ระหว่าง 50-59 คะแนน) และระดับต้องพัฒนา (ต่ำกว่าร้อยละ 50 หรือ ระหว่าง 49-1 คะแนน) (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, 2555: 3)

ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก
ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ด้าน นำหนักรวม 40 คะแนน อันได้แก่ 1) การบริหารงานอย่างเป็นระบบ 8 คะแนน 2) การบริหารจัดการบุคลากร 5 คะแนน 3) การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็ก 18 คะแนน 4) มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็ก 5 คะแนน และ 5) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม 4 คะแนน โดยอู่รักเนอสเซอรี่มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบในระดับดี (7 คะแนน) การบริหารจัดการบุคลากรในระดับพอใช้ (3 คะแนน) การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็กในระดับดีมาก (18 คะแนน) มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็กในระดับดีมาก (5 คะแนน) และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในระดับพอใช้ (2 คะแนน) โดยภาพรวมด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กอยู่ในระดับดี (35 คะแนน)

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ด้าน นำหนักรวม 30 คะแนน อันได้แก่ 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย 8 คะแนน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 8 คะแนน 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ 4 คะแนน 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 5 คะแนน

และ 5) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 5 คะแนน โดยอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับดี (6 คะแนน) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายในระดับดีมาก (8 คะแนน) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการด้านจิตใจอารมณ์ในระดับดี (3 คะแนน) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการด้านสังคมในระดับดีมาก (5 คะแนน) และการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการด้านสติปัญญาในระดับดีมาก (5 คะแนน) โดยภาพรวมด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับดี (27 คะแนน)

ด้านคุณภาพเด็ก ประกอบด้วย ตัวชี้ 4 ด้าน น้ำหนักรวม 30 คะแนน อันได้แก่ 1) เด็กพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตน 8 คะแนน 2) เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม 6 คะแนน 3) เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา 8 คะแนน และ 4) เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 8 คะแนน โดยอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีเด็กพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนในระดับดี (7 คะแนน) เด็กมีพัฒนาการทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมในระดับดี (5 คะแนน) เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาในระดับดี (7 คะแนน) และเด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ในระดับดี (7 คะแนน) โดยภาพรวมด้านคุณภาพเด็กอยู่ในระดับดี (26 คะแนน)

สรุปได้ว่า อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีการบริหารจัดการตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก

การวิเคราะห์ SWOT การบริหารจัดการของอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่

อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ เน้นการดูแลเด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น และพัฒนาการทางด้าน

ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ SWOT แล้ว จึงทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการบริหารจัดการของอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ได้เป็นอย่างดี รายละเอียดมีดังนี้ จุดแข็ง ได้แก่ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในพื้นที่ มีสถานที่กว้างขวาง และโปร่งสบาย มีบริการจัดการภายในที่ดี ได้แก่ การมีกล้องวงจรปิดทั่วอาคารและสามารถดูแลบุตรหลานผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา มีระบบการรักษาความสะอาดภายในเป็นอย่างดี และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาทักษะของเด็ก เช่น การเล่นนันทนาการผ่านสมุดภาพ การร้องเพลง การเล่นน้ำ การเล่นทราย เป็นต้น ขณะที่จุดอ่อน ได้แก่ มีอัตราส่วนพี่เลี้ยงต่อเด็กต่ำกว่ามาตรฐานกำหนด คือ พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็ก 10 คน ขณะที่ มาตรฐานกำหนดให้พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็ก 6 คน ซึ่งอาจส่งผลต่อความใกล้ชิดในการดูแลเด็ก รวมทั้งทำให้พี่เลี้ยงขาดโอกาสเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการดูแลเด็กให้ดียิ่งขึ้น และมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กโดยการประชุมบ่อยมาก นอกจากนี้ ยังไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งความรู้หรือบริการชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กได้ และยังไม่มีเชื่อมโยงกับเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่วนโอกาส ได้แก่ มีกฎหมายรองรับ โดยเฉพาะกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก พ.ศ. 2549 รวมทั้งมีการกำหนดมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติไว้คอยกำกับกับการดำเนินงาน ขณะที่อุปสรรค ได้แก่ มีการแข่งขันด้านราคาในการให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในพื้นที่ และการเพิ่มจำนวนของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในพื้นที่

สรุปได้ว่า อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีจุดแข็งและโอกาสที่โดดเด่น แต่ต้องลดจุดอ่อนในเรื่องอัตราส่วนพี่เลี้ยงต่อเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานที่

กำหนด และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาตนเองให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือบริการชุมชนในเรื่องพัฒนาการเด็ก รวมทั้งหลีกเลี่ยงอุปสรรค โดยการให้บริการที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

จากการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่กับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พบว่า ภาพรวมด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กอยู่ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการบุคลากรอยู่ในระดับพอใช้ (3 คะแนน) โดยเฉพาะในประเด็นหัวหน้าศูนย์หรือครูผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงทุกคนได้รับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง และอัตราส่วนครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงของศูนย์ฯ ต่อจำนวนเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับพอใช้ (2 คะแนน) โดยเฉพาะประเด็นการจัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมกับชุมชนในโอกาสสำคัญตามเทศกาลต่าง ๆ สอดคล้องกับประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และการจัดศูนย์เด็กเล็กให้เป็นแหล่งความรู้บริการชุมชนในเรื่องพัฒนาการเด็ก ซึ่งศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ยังมีการจัดกิจกรรมน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า ศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่จะต้องมีการพัฒนาและสนับสนุนให้หัวหน้าศูนย์หรือครูผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงทุกคนได้เข้ารับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง โดยให้ครูผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ และการเพิ่มจำนวนครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงให้มีความสอดคล้องกับปริมาณเด็กที่ใช้บริการตามมาตรฐาน รวมทั้งการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ และการเปิดให้ศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่เป็นแหล่งความรู้ในการบริการชุมชนในเรื่องพัฒนาการเด็ก

สรุปได้ว่า ศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ และการเพิ่มจำนวนครูผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเป็นแหล่งความรู้ด้านเด็กในชุมชนด้วย และผู้ปกครองเด็กควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม และมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเด็กให้กับผู้ปกครอง สิ่งเหล่านี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัยการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ กรณีศึกษาศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลและนำไปสู่ข้อเสนอแนะ รายละเอียดมีดังนี้

มุมมองสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ศูนย์ไอรักเนอสเซอรี่มีทำเลตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน มีการจัดสถานที่เป็นสัดส่วน กว้างขวาง โปร่งสบาย มีสนามหญ้า มีเครื่องเล่นสนาม มีการแบ่งห้องเรียนเป็นสัดส่วน มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเท และมีอุปกรณ์และสื่อในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น การเล่นนิทานผ่านสมุดภาพและการร้องเพลง ซึ่งช่วยพัฒนาด้านสมาธิการฟังให้กับเด็ก การเล่นน้ำในสระน้ำตื้น ซึ่งช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติของน้ำ และการเล่นทรายในสนามทราย ซึ่งช่วยพัฒนากล้ามเนื้อของเด็ก อีกทั้งยังมีกล้องวงจรปิดให้เฝ้าติดตามเด็กได้ตลอดเวลา เพื่อลดความวิตกกังวลของผู้ปกครอง สอดคล้องกับ มัญชุมาศ จักรสิรินท์ (2551: 108) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบรรยากาศสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนของจังหวัดในเขตตรวจราชการ 5 พบว่า เหตุผลที่ผู้ปกครองพาเด็กมาฝาก คือ การเดินทางมาสถานรับ

เลี้ยงเด็กสะตอกและไก่ที่อยู่อาศัย รองลงมา คือ ความปลอดภัยและการแสดงความรับผิดชอบของผู้บริหารและครูในสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่นเดียวกับ ภัทรา รัตนเดชาพิทักษ์ (2552: 100) ที่ศึกษาปัจจัย ส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองมีการ ปฏิบัติก่อนการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยการสังเกตสภาพแวดล้อมของสถาน รับเลี้ยงเด็กอย่างละเอียด

มุมมองมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก อยู่ในระดับดี แต่ทว่า มีการบริหารจัดการบุคลากร ในระดับพอใช้ อันเนื่องมาจากมีอัตราส่วนของพี่เลี้ยงต่อเด็กในจำนวนที่ไม่เหมาะสม และการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วมในระดับพอใช้ โดยไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชน รวมทั้งยังไม่ได้พัฒนาตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้หรือ บริการชุมชนในเรื่องพัฒนาการเด็ก สอดคล้องกับ จินตนา กุลากุล (2559: 340) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ได้แก่ การบริหารจัดการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ อาคารสถานที่ การมี ส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการเมืองท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นไปในแนวทางเดียวกับ พงษ์ลัดดา จันทร์ เอียด (2555: 104) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ ปกครองเด็กที่มีต่อการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองเด็กมี ความพึงพอใจต่อการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนในกรุงเทพมหานครในระดับมาก

มุมมองการมีส่วนร่วม จากผลการ วิเคราะห์ SWOT พบว่า อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ มีจุด อ่อน ได้แก่ การมีอัตราส่วนพี่เลี้ยงต่อเด็กต่ำกว่า มาตรฐานกำหนด ส่งผลให้การบริหารจัดการ

บุคลากรยังไม่ดีเท่าที่ควร รวมทั้งทำให้พี่เลี้ยงขาด โอกาสเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น ในการดูแลเด็กให้ดียิ่งขึ้น การให้ความรู้แก่ผู้ ปกครองเด็กโดยการประชุมมีน้อยมาก และยังไม่ สามารถพัฒนาตนเองเป็นแหล่งความรู้หรือบริการ ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กได้ รวมทั้งยังไม่มีการ เชื่อมโยงกับเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ใน ชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ วิลาภรณ์ กองการ (2556: 27) ที่ ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายุ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง พล ต้องมีการปรับปรุงด้านการมีส่วนร่วมของ ชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การสร้างความภาคภูมิใจและสืบทอดในภูมิปัญญา ท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะการพัฒนาหรือการสร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน หรือสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้าน การพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการ พัฒนาหน่วยงาน โดยการส่งเสริมให้บุคลากรมี ความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เช่นเดียวกับบงกชสร สว่างโคก (2553: 44) ที่ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของ บุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมมีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการ สนับสนุนจากชุมชน และด้านอาคารสถานที่สิ่ง แวดล้อมและความปลอดภัย มีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับปานกลาง

เช่นเดียวกับ กิตติ กรทอง (2553: 51) ที่ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนิน การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัด

สมุทรปราการ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ขณะที่ การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ เด็กและคุณภาพเด็กอยู่ในระดับดี อีกทั้งยังเป็นไปในแนวทางเดียวกับ ดาวเหนือ แดนดงยิ่ง และมะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2559: 27) ที่ศึกษาแนวทางการ ดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการ สนับสนุนจากทุกภาคส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ขณะที่ ธนเสฏฐ สุภามาต (2557: 50) ซึ่งศึกษาการมี ส่วนร่วมของชุมชนลำนนาในการบริหารสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านปากอ้อย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับการ มีส่วนร่วมของกลุ่มคนในการบริหารจัดการสถาน ศึกษา กลุ่มประชาชนและผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วม โดยอ้อมในการสนับสนุน ส่งเสริม และร่วมปฏิบัติ ให้งานหรือโครงการของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ พงษ์ไทย อัยวรรณ (2558: 154) ที่ ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มผู้ปกครองมีส่วน ร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่า เฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ มีสถานที่ สิ่ง อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยตาม

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ แต่อุ๋นไอรักเนอส เซอรี่จะต้องมีการพัฒนาในประเด็นการมีส่วนร่วม ของครูผู้ดูแลหรือครูพี่เลี้ยงในการตัดสินใจพัฒนา ตนเอง ผู้ปกครองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ ประชุม รวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเด็กให้กับผู้ ปกครอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของอุ๋นไอรักเนอสเซอ รีอีกด้วย

สรุป

อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ เป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนที่มีการขออนุญาตอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติ ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในภาพรวมใน ระดับดี ทั้งในด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย แต่อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่มีครูผู้ ดูแลหรือครูพี่เลี้ยงในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อการ ดูแลเด็ก และการพัฒนาความรู้ให้แก่หัวหน้าศูนย์ ครูหรือผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงทุกคน ยังไม่เป็นไป ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ดังนั้น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสงขลา จึงควรติดตามกำกับให้อุ๋นไอรักเนอ สเซอรี่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ อย่างเคร่งครัด

ขณะเดียวกันอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ควรเปิด โอกาสให้ครูผู้ดูแลหรือครูพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจพัฒนาตนเองในการอบรม เพื่อเพิ่มพูน ทักษะในการดูแลเด็กให้ดียิ่งขึ้น และผู้ปกครองเด็ก ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม รวมทั้งส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับเด็กให้กับผู้ปกครอง ตลอดจนเปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายภายในชุมชน โดยนัยนี้ ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ได้ พัฒนาตนเองเป็นแหล่งความรู้ด้านเด็กสำหรับ ชุมชน อันจะเป็นการยกระดับคุณภาพการบริหาร จัดการอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการบุคลากร โดยการปรับอัตราส่วนครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงของศูนย์ฯ ต่อจำนวนเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก และควรมีการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเด็กให้กับผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม รวมทั้งพัฒนาตนเองให้เป็นแหล่งความรู้หรือบริการชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กให้กับชุมชน และมีการจัดการกิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ โดยให้ชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาควร

ติดตามกำกับให้อุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ทั้งด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก และหามาตรการในการกำกับหรือหนุนเสริมอื่น ๆ โดยเฉพาะการไม่ต่อใบอนุญาตศูนย์เด็กเล็กให้ หากอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้ อันจักนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอุ๋นไอรักเนอสเซอรี่ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการนำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติไปใช้ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนอื่น ๆ ของจังหวัดสงขลาต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ กรทอง. (2553). “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. 4(1): 51.
- จินตนา กุลากุล. (2559). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 4(3): 340.
- ดาวเหนือ แดนดงยิ่ง และมะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์. (2559). แนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 35(5): 23-32.
- ธนเสฏฐ สุภาภาศ. (2557). การมีส่วนร่วมของชุมชนลำนานาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าก่อ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)*. 35(1): 50.
- ณภัทร รัตนเดชาพิทักษ์. (2552). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.
- พงษ์ลัดดา จันท์เอียด. (2555). ความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กที่มีต่อการจัดการบริการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์ไทย อัยวรรณ. (2558). สภาพและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์*. 2(2) : 154.
- แพรว สมบัติใหม่. (2553). เจตคติและการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนของจังหวัดลำพูน (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาสุขภาพจิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภัสสร สว่างโคก. (2553). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 4(1): 44.
- มนัสนันท์ อินทร์ตะสับ. (2557). องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการนำเด็กเข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- มัญชุมาศ จักรสิรินนท์. (2551). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบรรยากาศสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนของจังหวัดในเขตตรวจราชการ 5 (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สาขาการจัดการทั่วไป: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิลาภรณ์ กองการ. (2556). แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายุ. *วารสารการเมืองการปกครอง*. 3(2): 27.

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา. (2559). *ทะเบียนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จังหวัดสงขลา*. สงขลา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- อ้อยทิพย์ สุทธิสาร. (2553). *อุปสงค์ต่อสถานรับเลี้ยงเด็กในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี* (สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญมณี โชติสุวรรณ. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.